Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 262. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 17-го ГРУДНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 17, 1980 No. 262. VOL. LXXXVII.

Міжнародна Амнестія знову підносить справу політв'язнів

Цюріх, Швайцарія. — У звідомленні Міжнародної Амнестії говориться, що совєтська влада арештувала, починаючи від 1978 року, нових 450 осіб, які були обвинувачені і засуджені за їхні політичні чи релігійні переконання. Комітет нагляду за виконанням Гельсінкських угод в СССР, почесним головою якого є Нобелівський лавреат миру академік Андрей Сахаров, вже раніше заявляв, що совєтські суди покарали різними вімірами кари 201 осіб за релігійні „провини", а також ув'язнено і засуджено багатьох членів Гельсінкських угод не тільки в Москві, але також в інших республіках, зокрема в Україні, Литві, Грузії та інших.

Всі ці статистичні дані Міжнародна Амнестія передала учасникам конференції для безпеки і співробітництва в Европі, яка якраз тепер відбувається в Мадриді.

Крім того у звідомленні говориться, що багатьом сотням політичних в'язнів у 30-ох країнах світу грозить кара смерти з рук урядових мільтів. Крімм СССР і його сателітів згадується такі країни, як Етіопію, Іран, Сан Сальвадор, Ірак, Чіле, Афганістан і Філліпіни, режими яких жорстоко карають своїх політичних противників, а навіть їх потаємно вбивають.

Міжнародна Амнестія піддала сильній критиці Генеральний секретаріят Об'єднаних Націй за його байдужість до оборони прав людини в багатьох країнах світу.

Канада приєднується до ЗСА в катехистичних проєктах

На світлині — учасники зустрічі катехистичного підкомітету (зліва у першому ряді): сестра Богданна, ЧСВВ; о. Р. Мірчук і сестра Антоніна Анна, ЧСВВ; у другому ряді: о. Т. Лончина, о. Т. Лозинський, о. Рассел Данильчук і о. А. Чировський.

Дженкінтавн, Па. — Тут у вівторок, 25-го листопада, в Менор коледжі, відбулося перше засідання новозаснованого підкомітету при Катехистичній комісії Української Католицької Митрополії у Філядельфії, на якому обрано о. Романа Мірчука головою цього підкомітету.

Завданням підкомітету буде організувати й постачати катехистичний матеріял для українських парохіяльних шкіл і суботніх шкіл українознавства. Отцеві Р. Мірчукові допомагатимуть у цьому ділі о. Тарас Лончина, о. Андрій Чировський, сестра Богданна, ЧССВ, і сестра Ірина, ЧССВ.

До праці підкомітету належатимуть переклади на українську мову катехистичної серії "God with us" (Бог з нами), що її схвалив для вжитку Архидієцезії Митрополит-Архиєпископ Мирослав Любачівський. Додатковою відповідальністю підкомітету буде доповнювання цих серій виданнями-обіжниками, учительськими семінарами, дошкілюванням і подібним, щоб ця програма могла розвиватися.

На зібранні був присутній також представник Торонтонської єпархії з Канади, о. Тарас Лозинський, який очолює Бюро релігійної освіти при цій єпархії. Цей особливий мітинг відповідальних за релігійне виховання молодих українців — католиків ЗСА і Канади уможливив основувати близьку співпрацю у всіх майбутніх проєктах поміж обома єпархіями. Отець Тарас буде координатором цієї співпраці.

Терористи в Італії пірвали високого суддю

Рим, Італія. — Терористи з Червоних бригад Італії поновили останнім часом свою терористичну діяльність проти високопоставлених діячів. 2-го грудня вони вбили на вулиці Риму лікаря, керівника медичної служби в центральній тюрмі в Римі, а 12-го грудня вони схопили на вулиці Риму суддю Фйованні Д'Урсо. Суддя Д'Урсо був високим урядником у міністерстві справедливости, де він керував Третьою секцією. Третя секція має під контролею в'язниці, а між ними і в'язницю Асінара, в якій сидять численні червоні терористи, а в першу чергу основники й керівники Червоних бригад.

Терористи, які схопили Д'Урсо, підкинули записку з його світлиною, зроблено вже після його схоплення. У цій своїй записці вони вимагають переведення терористів з Червоних бригад, які знаходяться в тюрмі Асінара, до інших тюрем. За підставу своїх вимог вони подають важкі умови в цій тюрмі.

У ЛМКЛЮБІ — АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР В.БАРАГУРИ

Ню Йорк, Н. Й. — З нагоди 70-річчя і появи нової збірки історичних оповідань п. з. „Меч і Книга" письменника і редактора Володимира Барагури, у п'ятницю, 19-го грудня ц. р., в год. 7-ій вечора, тут у приміщенні Літературно-Мистецького Клюбу, при 136 Друга авеню, відбудеться його авторський Вечір.

Вступне слово про автора скаже Ольга Соневицька; твори читатимуть: сам автор, Тарас Гриців, Орест Кебало і Степан Крижанівський.

У музичній частині Вечора — виступ ансамблю при Українському Музичному Інституті „Промінь" під проводом Богданни Волянської.

НАГОРОДИЛИ ПОЛЬСЬКУ РОБІТНИЧУ ОРГАНІЗАЦІЮ „СОЛІДАРНІСТЬ"

Ню Йорк, Н. Й. (В.Д.). — У вівторок, 9-го грудня, в Ню Йорку Міжнародна ліга прав людини під час спеціяльної програми вручила представникові польської незалежної юнії „Солідарність" річну нагороду Прав Людини, за її боротьбу за права людини та свободу робітничого руху під комуністичним режимом в Польщі.

Біля 70 визначних гостей, серед них були представники організацій, що борються за права людини в цілому світі, взяло участь у цьому відзначенні.

Голова Ліги Гарріс Л. Вофорд виголосив вступне слово про значення польського робітничого руху для робітників, для шануючих свободу у світі та для прав людини взагалі.

Вручення нагороди-таблиці перевів Даглес А. Фрейзер, президент профспілки автомобільних робітників Америки, який виголосив коротку промову, підтверджуючи повну моральну солідарність американського зорганізованого робітництва з польськими робітниками у їхній боротьбі за права вільної людини проти тоталітарного режиму, який, — чи не іронія, — називає себе „урядом трудящих".

Текст нагороди, що його відчитав Д. Фрейзер, звучить:

„Міжнародна Ліга Прав Людини вручає Річну Нагороду Прав Людини за 1980 рік Солідарності

За її геройську боротьбу в обороні прав польських робітників за право мирного збірання й асоціяцій, і за право творити спілки і бути членами професійних спілок для зберігання й охорони їхніх прав, гарантованих статтями 21-ою і 23-ою Універсальної Декларації Прав Людини. Їхня геройська постава служить інспірацією для універсальних змагань всіх народів.

Промовляли ще письменник польського походження Єжи Косінські, і амбасадор Джером Шестак, який говорив про значення руху польського робітництва у світлі Універсальної Декларації Прав Людини та конвенції проти геноциду, річниці яких якраз випадають на тиждень між 7-им і 14-им грудня.

Нагороду прийняв в імені „Солідарности" Тадеуш Вальдовскі, який прибув до Америки рік тому. В довшій емоційній промові він заявив, що за польським робітничим рухом стоїть не тільки 10 мільйонів польського організованого робітництва, але ціла польська нація. Він рішуче заперечив, начебто „Солідарність" має будь-які політичні мотиви, але домагання робітників дуже слушні, і тому робітництво має поперття всього польського народу.

Під час програми відчитано телеграму від проводу „Солідарности" у Варшаві з подякою Лізі за цю високу нагороду. У телеграмі висловлено запевнення, що в короткому часі два члени „Солідарности" прибудуть до Ню Йорку відібрати власноручно нагороду.

У відзначенні взяли участь Душники, Марія і д-р Володимир, які є членами Ліги, і Роман Купчинський, голова Комітету оборони совєтських в'язнів.

ПЕРЕДБАЧУЮТЬ ВІДХІД ГУА

Пекін, КНР. — Як твердять речники уряду Китайської Народної Республіки, голова Комуністичної партії Гуа Гуофенг відійшов з того становища.

Гуа уступив, по всяких правдоподібностях, під тиском пресією партійних елементів, очолених Денг Шіяопінгом, який він уже довше не міг протиставитися, не мавши відповідної підтримки в партії. Уступлення Гуа пов'язане з його діяльністю в добі Мао, а зокрема в часі культурної революції, коли крайні ліві елементи захопили керівництво країною й ницили та переслідували своїх противників. Гуа був у той час керівником служби безпеки і, згідно з інформаціями, мав допуститися різних кримінальних вчинків. Крім цього, конфлікт його позицій і тої групи керівних людей, які їх підтримували, з позиціями Денг Шіяопінга дійшов до пункту розриву.

Деякі вістки також подають, що Гуа арештовано, або принаймні приміщено в домашньому арешті з обмеженням можливости свобідно порушуватися. Відхід Мао приспішив факт, що він організував довкруги себе консервативні елементи, з якими плянував протиставитися новій лінії КПК. Сили, які змагали до змін так швидко зростали, що протиставитися їм уже не було змоги. Щоденник „Піплс Дейлі" перед декількома днями категорично підтримав намічені зміни: „Ми є на зворотному історичному пункті, шукаючи доріг, щоб позбутися старого й зробити місце новому. У зв'язку з цим постали різні ідеологічні протиставлення внутрі партії, які поглибили розбіжні точки зору".

Внутрішні розходження в керівництві партії не обмежуються тільки до минулої позиції і розходжень у розв'язці теоретичних проблем комуністичної доктрини. Деякі з них заторкають найважливіші питання поточної політики. Наприклад, військові кола дуже незадоволені й не погоджуються з тим, що у пляні „чотирьох нормалізацій" збройним силам, які дотепер були на першому місці, залишено дальше місце й значно менше уваги. Ілюстрацією до цього є зменшення військового бюджету з 14,8 більйона минулорічної суми до 12,8 більйона. Військові керівні кола намагалися добитися збільшення бюджету в обличчі зростаючої совєтської загрози, одначе група Денга не поступилась. Навпаки, останні інформації подають, що Денг і його середовище плянують в найближчому часі перевести великі персональні зміни в командуванні збройними силами та в міністерстві оборони.

В Америці

ПОНАД 100,000 ОСІБ ВЗЯЛО УЧАСТЬ У МОЛИТВАХ і мовчазному пошануванні співака і композитора та члена групи „Бітлс" Джона Леннона в Центральному парку в Ню Йорку. Серед учасників був також посадник цього міста-велетана Едвард Кач і багато визначних політичних, культурних та громадських діячів. Таке вшанування, на прохання дружини Леннона Йоко Оно, відбулось в багатьох країнах світу. Понад 300 поліціянтів і автомобілів скорого поготівля мали повні руки роботи, а західня частина міста була на деякий час майже повністю спаралізована. Смертних випадків чи тяжких поранень не було.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ д-р Курт Вальдгайм, піддавшись совєтському тискові, продовжив реченець служби для Віктора Лісовського, совєтського „дипломата", хоч його перестерігали, що Лісовський є старшиною КГБ і працює в ОН шпигуном в користь Совєтського Союзу. Загально урядовці ОН, які скінчили 60 років життя, повинні відійти на емеритуру і секретаріят ОН міг покористуватися цією вимогою також у відношенні до Лісовського. Керівник персоналу ОН Джеймс Йонаг противився постанові Курта Вальдгайма, спираючись на свідчення Аркадія Шевченка, колись високого урядовця в ОН, який обвинувачував Лісовського у шпигунстві.

ГАЗЕТА „ПРАВДА", ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО Комітету КПСС, знову виступила з гострим обвинуваченням проти Збігнева Бжезінского, дорадника президента Джіммі Картера у справах крайової безпеки за те, що він, мовляв, займається „провокативною діяльністю" і підтримує опозицію до комунізму елементи в Польщі. Заяви Бжезінского „Правда" називає „гостро антипольськими" і „анти-комуністичними". Коментар у „Правді" підписав Ю. Лопатін, представник офіційного совєтського агентства ТАСС. Газета пише, що Бжезінскі використовує останні дні свого побуту в Білому Домі для розпалення холодної війни між Совєтським Союзом і З'єднаними Стейтами Америки і для заохочення антипольських елементів для активного спротиву проти теперішнього комуністичного уряду. Раніше ТАСС закидав Бжезінскому, що він хоче „розпалити збройний спротив у Польщі".

ГРУПА КОНСЕРВАТИВНИХ НЕГРИТЯНСЬКИХ підприємців зустрілася в кінці минулого тижня з близькими співробітниками президента-елекга Роналда Регена і членами комісії, яка займається перебранням влади у Вашінгтоні. Темою розмов були справи пропонованого знесення контролі оплат за помешкання, встановлення мінімальної заробітньої платні і реорганізації багатьох соціяльних програм, заплянованих республіканською Адміністрацією. При тій нагоді негритянські представники обговорили можливості номінації чорних політиків на урядові становища. Едвин Міс, директор комісії для перебрання влади заявив, що президент-елект Роналд Реген напевно номінує більше, як одну особу до свого кабінету з-посеред так званих меншостевих груп.

ГРУПА РЕСПУБЛІКАНСЬКИХ КОНҐРЕСМЕНІВ пробувала піднести платні для членів Палати Репрезентантів на 10,000 долярів, але вже в першому голосуванні показалось, що вони не здобудуть більшости і справа застрягла на мертвій точці. Загально сподіваються, що цієї справи вже не вдасться полагодити 96-му Конгресові і з нею треба зачекати до чергових нарад вже нового 97-го Конгресу де силове відношення буде змінене.

ЗЛОЧИНСТВО У ШКОЛАХ НЮ ЙОРКУ ЗРОСЛО від 1975 року на 150 відсотків, а від 1979 року на 18, — заявили речники Ради шкільництва і виховання підкреслюючи, що не краще маються справи в інших великих містах. Злочинство у школах можна б зупинити, — на думку речників цієї Ради, — якщо б адміністрація шкіл і охорониці правопорядку діяли більш рішучо, згідно з дозволом Ради, яка дає, мовляв, широкі уповноваження повітовим радам і подібноким адміністраторам.

У світі

СУД У ПЕКІНІ закінчив судове доходження проти спільників пані Чіянг Чінг, вдови Мао, а переслухування свідків у її справі й презентації та читання документів тривають далі. Найлмолодший між усіми обвинуваченими, колишній текстильний робітник у Шанхаї, а відтак один зі заступників Мао, Ванг Гонгвен, сам признався до вини в підготові бунту в Шанхаї та обтяжив інших, у тому числі Чіянг Чінг. Чіянг знову показала свою агресивну поставу, атакує закидами різних свідків та не підкоряється рішенням предсідника трибуналу, за що її кількакратно усунено зі залі. Один з підсудних Джанг Чунчіяо взагалі відмовляється відповідати, проте його стан такий, що він взагалі мало реагує на те, що діється у судовій залі. Назагал свідки й матеріяли потвердили тезу прокуратури про підготову повстання у Шанхаї підсудними на чолі з вдовою Мао після перебрання влади керівним складом на чолі з Гуа Гуофенгом і Денг Шіяопінгом.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ЕДМУНД МАСКІ в поворотній дорозі з Брюсселю, де він брав участь у нарадах міністрів закордонних справ країн НАТО, вступив до Великобританії. У Великобританії він ще відбув додаткові розмови з міністром закордонних справ лордом Керрінгтоном, а опісля відвідав Маргарету Тачер. Нав'язуючи до положення в Польщі, учасники зустрічі обговорили сучасний етап агресивної політики Москви та ті наслідки, які вона може потягнути за собою. Розмови державного секретаря ЗСА і прем'єра Великобританії відбулися в Чекерсі, відпочинковій резиденції прем'єрів британських урядів.

ФРАНЦУЗЬКИЙ УРЯД ВИСЛАВ офіційну пересторогу урядові Лівії і особисто Муаммарові Каддафі в справі інтервенції лівійського уряду у внутрішніх конфліктах республіки Чад, колишньої французької колонії. Не називаючи прізвищ, французьке звернення нав'язує до „завогнення положення у Чаді в зв'язку зі збройною інтервенцією чужих сил." Франція, яка відчуває себе якоюсь мірою відповідальною за долю тих країн Африки, які колись входили в склад її колоній, уже не раз інтервеніювала у справи деяких із тих країн. У деяких випадках висилала вона навіть свої парашутисти. Мало це місце також у відношенні до республіки Чад. Але кожен раз коли вона це робила, було це в порозумінні, або на прямий заклик африканських лідерів.

ВИБОРЧА КОМІСІЯ В УҐАНДІ повідомила, що у виборах до парляменту таки перемогла партія Народного Конгресу, яку очолює колишній президент Мільтон Оботе. Його, як відомо, позбавив був уряду сержант Іді Амін, якого, з черги, скинула революція, якій допомагали військові відділи Танзанії. Вибори в Уґанді переходили з великими клопотами. Виборчі льокалі в багатьох випадках не були повідкривані вчас, в деяких випадках їх взагалі не відкривали, в інших не було потрібної обслуги і контролі. Та найбільше лихо прийшло, коли рахували голоси. Перші обрахунки дали перемогу Демократичній партії Уґанди, яка є головним противником партії Оботе. Тоді прийшли голосні заперечення, деякі урни з виборчими бальотами забрано до центральної виборчої комісії, інші перечислювано на місцях, ще з іншими невідомо що сталося. Накінець головна виборча комісія видала комунікат про остаточний вислід. Демократична партія заперечила це все й висунула категоричну вимогу нових виборів.

УКРАЇНЕЦЬ — ПОЛОНЕНИЙ В АНҐОЛІ

Ню Йорк, Н.Й. (Пресова Служба ЗП УГВР). — У п'ятницю, 12-го грудня ц.р., до Ню Йорку прибув секретар для закордонної координації УНІТА (Національний союз для повного визволення Анголи) Джеремієс Читунда. Він повідомив західню пресу, що в неділю, 23-го листопада ц.р., у провінції Кванда-Кубанго в Анголі був збитий транспортний літак Антонов — 26, і вояки УНІТИ взяли в полон двох совєтських вояків — Івана Чернецького і Колю (Миколу) Моллаєва.

Іван Чернецький

Іван Чернецький, українець, 46-річний інженер-механік, військовий при летунстві СССР, жонатий, заробляв 300 рублів місячно. При совєтському летунстві в Анголі Чернецький служив 17 місяців, Моллаєв 38-річний воєнний летун, жонатий, в Анголі служив три місяці.

Обидва полонені тепер перебувають на визволеній території Анголи, яка є під контролею УНІТИ. Представник УНІТИ заявив, що обидва полонені здорові і що партизани піклуються ними. „Ми дотримуємося Женевського договору в справі воєннополонених — не так, як МПЛА (прокомуністичний уряд Анголи), який публічно розстрілює партизан з УНІТА. Читунда теж сказав, що партизани УНІТИ роблять заходи серед прихильних їм держав, щоб передати їм цих двох полонених.

Щодо антикомуністичної визвольної боротьби УНІТА, Читунда сказав, що між 22-им жовтня і 24-им листопада 1980 року УНІТА збила три совєтські літаки типу Антонова — 26 і 5 гелікоптерів МІ — 8. Раніше совєтські війська в Анголі виступали виключно як дорадники, тепер вони беруть участь у боях проти партизанів. Під сучасну пору в Анголі є 2,500 совєтських вояків, кілька тисяч східних німців, чехів та інших і 40.000 кубинців. Читунда сказав теж, що уряд МПЛА використовує допомогу расистських режимів у Африці.

Москва перетягає Індію

Ню Делі, Індія.— Останній день чотириденної візити генерального секретаря КПСС Леоніда Брежнєва в Індії повністю виявив ціль тієї візити найвищого московського достойника. Насамперед Брежнєв своїми пропозиціями щодо Перської затоки і суміжних країн з'ясував наміри і пляни СССР в тому обширі, а після того намагався високою ціною купити прихильність і підтримку для них в Індії.

Москві не йдеться тільки про прихильну поставу Індії, їй потрібно активної підтримки і співпраці від прем'єра Індії Індіри Ганді, а з огляду на важку ситуацію Москви в Афганістані і агресивні ініціятиви в інших географічних теренах, вона хоче індійськими руками вигрібати жар для Москви, як це загально пояснюють далекойдучі уступки, зделяровані Брежнєвим. Насамперед обидві країни підписали п'ятирічний договір господарської співпраці, що починається з новим роком. В тому договорі Москва зобов'язалася доставити Індії потрібні її енергетичні засоби, включно зі збагаченим ураном для індійських атомових електростанцій, якщо ЗСА не продовжатимуть своїх дотеперішніх достав; співпрацювати в розбудові індійських енергетичних джерел — вугілля, розшуки за нафтовою ропою, побудову нових електростанцій тощо. А найважливіше, що тією умовою обидві сторони „зобов'язалися координувати свої господарські п'ятирічні пляни". Цей пункт уможливлює Москві робити заходи для повільного включування індійського господарства в російську господарську систему.

Цим договором намагається Москва, з одного боку, спинити розбудову господарської співпраці Індії зі західнім світом, яка останнім часом посилюється з огляду на те, що господарки цих двох елементів доповнюють себе під багатьома оглядами, а крім цього, так пов'язати індійську економіку з совєтською, щоб важко було ці вузли зірвати, чи навіть ослабити.

Окремим додатковим моментом є започаткування співпраці між Індією і СССР на військовому відтинку. Відеться покищо тільки про спільну продукцію деяких родів зброї, а в першу чергу літаків. Воєнна летунська фльота Індії відстає під багатьома оглядами, а найважливіше, що вона перестаріла. Москва зобов'язалася доставити Індії нові типи МІГ-23, а крім цього, допомогти в побудові індійських заводів, які вироблятимуть їх на терені Індії.

АФҐАНСЬКІ САМОСТІЙНИЦЬКІ ДЖЕРЕЛА передають до Ню Делі, Індія, інформації про прибуття до Афганістану контингенту в'єтнамських військ, які ввійшли в акцію проти афганських повстанців та проти населення. В'єтнамські частини протягом довгих років партизанської війни набрали великого досвіду в цій формі боротьби і сьогодні їх і їхнє командування загально вважають найбільшими в світі експертами в цій ділянці. Як подають ті джерела, в'єтнамські частини кинено на фронт в долині Панджшір, в північносхідній частині Афганістану. В цій долині тривають важкі бої між афганськими самостійниками та населенням з одного боку, а совєтськими військами з другого, і дотепер совєтським військам не вдалося, не зважаючи на їхню колосальну технічну перевагу, здобути перемоги.

ЗГІДНО З НАЙНОВІШИМИ обчисленнями американської Центральної Розвідчої Агенції — Сі-Ай-Ей — Совєтський Союз здобув перше місце у вивозі зброї до країн третього світу. Протягом 1979 року Совєтський Союз вивіз до тих країн зброї й амуніції на 8,4 більйона долярів. Це 300 відсотків більше, як у попередньому році, бо в 1978 році він вивіз тільки на 2,5 більйона долярів. ЗСА вивезли в 1979 році зброї на 10,388 більйона долярів, але з того більше як одна третина пішла до країн НАТО і Японії, а до країн третього світу тільки коло шести більйонів. Таким чином, СССР став найбільшим доставцем зброї у світі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $30.00, 6 months — $16.00, 3 months — $9.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

P O Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Перехідний час

Надзвичайно складна, довга і триступнева процедура вибору президента ЗСА (правибори, загальне голосування і Рада електорів) створює теж шоститижневий період, в якому урядує ще Президент, який програв вибори, разом з своїм Урядом та цілим державним — ним призначеним — апаратом, урядує теж Конгрес разом із тими конґресменами і сенаторами, які програли вибори, — і це діється від 4-го листопада до 20-го січня наступного року, до дня заприсяження нового Президента. Творці Конституції, які таке схвалили, мали на увазі безперервність державної влади і можливість новообраного Президента познайомитися з усіма справами ще перед перебранням влади, — і також створити кількатижневий період для спокійної і поступової передачі усіх державних функцій попереднього Уряду — новому. Але це дуже незручна ситуація однаково для Президента, який кандидував на наступну каденцію і програв вибори, як і для його суперника, який ті вибори виграв. Перший із них, якщо він державний муж-патріот, мусить рахуватися з поглядами і програмою свого наступника і тому зв'язаний у прийманні таких рішень, які не по нутру його наступникові. Знову новообраний Президент не може встрявати у будь-які справи, які все ще належать до компетенції урядуючого давнього Президента. Тому ця трудна ситуація вимагає від кожного з них великого такту, спокою, терпеливости і охочости до співпраці.

Новообраний президент Роналд Реґен не квапиться з проголошуванням свого нового Уряду. Джіммі Картер і Роналд Реґен визначили тільки своїх зв'язкових для перебрання влади. Але Реґен використовує той перехідний час для познайомлення себе з тими членами Конґресу, з якими матиме діло, як Президент. Голова демократичної більшости в Палаті Репрезентантів, Томас О'Ніл , який залишиться на тому своєму важливому пості, був мило здивований відвідинами Реґена в палаті Репрезентантів та його заявою про бажання тісної гармонійної співпраці. Реґен — людина з Каліфорнії, не знає вашінґтонського терену, тому прибув туди, щоби познайомитись з тамошніми видатними діячами і цілою атмосферою та, очевидно, відвідати й Білий Дім та перевести також із президентом Картером довшу нараду.

Тому, що перед новим Президентом стоять безпосередньо дві найголовніші і найскладніші справи — економіка, як внутрішня проблема, і цілий комплекс закордонно-політичних справ (переговори зі СССР про припинення перегонів у стратегічному озброєнні, — совєтська окупація Афганістану, — війна між Іраном і Іраком, — загроза дальшого маршу СССР до Перської затоки, — переговори Ізраїля з арабами на мертвій точці, — врешті взаємини з союзниками з НАТО, Пекіном і Японією) — Реґен приготовляється до своєї ролі в усіх цих закордонно-політичних справах. У порозумінні з президентом Картером він був вислав до Москви республіканського сенатора з Іллиной Чарльса Персі, майбутнього голови Комісії для закордонних справ в Сенаті, щоби перевірити чи Москва готова до переговорів про ревізію САЛТ II, який застряг у Сенаті і ще не ратифікований та який у теперішній своїй формі несприйнятливий для Реґена.

До справи „закладників" Реґен не втручається. Це також куртуазійний жест супроти президента Картера. Мовляв: під час своєї виборчої кампанії Реґен критикував тактику Картера у підході до проблеми „закладників", але тепер, ставши обраним наступником Картера, не буде перешкоджувати йому продовжувати заходи за звільнення „закладників" — якими засобами бажає руководитися собі все ще урядуючий президент Картер.

Свідомий ролі, яку в цілому американському житті грає Ню Йорк, Реґен відвідав посадника Ню Йорку Едварда Кача, демократа. Він відвідує і знайомиться з чільними діячами також Демократичної партії в різних містах — він вибрав був Детройт на місце конвенції Республіканської партії, хоч тамошнім посадником є демократ. Куртуазії, особисті манери, особиста поведінка, все це грає велику, інколи рішальну ролю у політиці. Як буде далі — ніхто не знає, але покищо Роналд Реґен і вся переможна Республіканська партія не зловживають своєю виборчою перемогою, а навпаки, виявляють маніфестаційно бажання співпраці з переможеною демократичною опозицією — задля єдности нації. Так поводяться державні мужі, для яких нація на першому місці, а партія і титули — на другому.

ПАРИЗЬКЕ МЕТРО ВІДЗНАЧУЄ ЦЬОГО РОКУ своє вісімдесятиріччя. Побудоване воно разом з вежею Ейфеля для відзначення славної паризької Виставки 1900, яка була верстовим стовпом — віхою в багатьох відношеннях. Вежа Ейфеля була найбільшою атракцією тієї виставки, але її блиск помітно пригасає, а вона сама старіється. Десятки років вона притягала увагу туристів, мистців, молоді. Одначе з часом поверх за поверхом замикали різні улаштування, кіоски; накінець припинили доступ до неї. А метро постійно розвивалося, розбудовувалося й стало живою й кипучою частиною Парижу. У відрізненні від усіх інших підземок паризьке метро має типове французьке „л'еспрі". Чисте, розлоге, з своєрідною паризькою теплотою. Поїзди пролітають без величезного стуку, такого характеристичного для інших давно побудованих метро. Однією з причин тихого ходу є те, що колеса вагонів метро гумові, роблені відомою фірмою „Мішлен".

НАЦІЯ НА КОЛЕСАХ

П. П.

Щоб інформувати чужомовне оточення про Україну і приєднувати Україні приятелів, треба ввійти всередину того чужомовного суспільства в країні свого поселення і брати активну участь в його житті. Тому ми виступали і виступаємо проти ґеттоїзму, і всі ті патріоти, які займалися і займаються проблемою збереження української національної особливости, одностайно засуджують ґеттоїзм. Проте правдою є, що українська перша іміґрація, так звана зарібкова, була куди відпорнішою на асиміляцію з чужомовним оточенням, ніж нова іміґрація, яка масово нахлинула після Другої світової війни. Інтелігент є більше космополітом ніж людина, яка володіє тільки одною, рідною, мовою. Як найкращий практичний засіб проти асиміляційного тиску покійний д-р Лука Мишуга поручав теорію двох батьківщин: щоб не відштовхувати дітей від країни поселення, в якій вони народилися, бо це — їхня батьківщина, а —зберегти їх у сантименті до батьківщини батьків.

На превеликий жаль, цю теорію у практиці стосує тільки невеличкий відсоток наших українських громадян в ЗСА. Кожний із нас може назвати численні родини наших земляків, де батько і мати українці, але говорять до дітей по-англійському, вдома панує англійська мова, а коли навіть і навчилися діти української мови, то батьки не дбають, щоб вони належали до рідної молодечої організації чи ходили на курси українознавства. Фактом є, що в усіх українських молодечих організаціях є тільки яких може десять відсотків всієї української молоді в ЗСА. Винуваті тут виключно батьки, а не діти.

Але є й інші причини, які сприяють асиміляції. Це — розпорошення української громади в ЗСА на величезному просторі цієї країни. Становлячи тільки маленький відсоток населення у даній виборчій окрузі, українці в Америці не мають можливости вибрати свого конґресмена чи члена до стейтової асамблеї, не мають також ніякого впливу на вибір стейтового сенатора. У цьому відношенні ми тут, в ЗСА завидуємо нашим землякам у Канаді, де вони у далеко кращому положенні: становлять більший відсоток населення, скупчені густіше у містах і провінціях, мають більший вплив, мають більше шансів зберегти свою національну окремішню особовість, а офіційно визнана „многокультурність" підтримувана державними, провінційними і міськими субсидіями.

Існує ще одна причина, яка паралізує найкращі заміри зупинити натиск асиміляції. Це „рухомість" всього населення ЗСА, зокрема українців. Це — „нація на колесах", і ці колеса обертаються не тільки задля приємности чи полагоджування орудок в одному обширі або доїзду до праці, а переносять щораз мешканців однієї місцевости до іншої. І українських професіоналістів переносять службово до далеких міст і стейтів, де зовсім немає українських організацій, де на пальцях можна порахувати окремих українських людей, або й зовсім їх нема — крім отих перенесених туди родин. Возити ж дітей десятки миль до рідної школи, чи на курси українознавства — це нелегка справа, і не всі батьки є такими патріотами, щоби тратити стільки часу й енерґії на українське виховання своїх дітей. Тому на наших очах процес асиміляції українців в ЗСА з англомовним оточенням робить страхітливі поступи.

Є ще одна, так мовити, внутрішня причина, яка сприяє асиміляції. Це нелад у власній громаді, це внутрішні „неполадки", це внутрішня сварня, це внутрішні конфлікти, це партійництво яке відстрашує від активної участи в громадському житті і, тим паче, відстрашує молодих людей. Навіщо тратити час і нерви на участь у засіданнях і нарадах, де замість ділово нараджуватися над корисними для громади і земляків в Україні справами — йдуть пересправи довкола питань, які нашим землякам в Україні чужі, чи навіть осоружні? Незгода в українському суспільстві—це один із могутніх чинників, які сприяють асиміляції, які сприяють відчуженню багатьох наших земляків від рідної громади.

Збереження — української — рідної, окремішньої і самостійної національної особовости — це найперше завдання всієї громади, всіх окремих чоловіків і жінок, всіх батьків, всіх дітей. Без такого фізичного збереження не буде й духової вартости українства. І тому найперший імператив у боротьбі проти наступу асиміляційного натиску — це єдність, це згода в громаді, відсунення набік усіх гурткових, партійних суперечок, які шкідливі і нам, на поселеннях і українському народові, який дивиться на нас, як на свій порятунок.

Ярослав Курдидик

ПЛЯН „НАЙБІЛЬШОГО АЛЬЯНСУ"

Паралелі в історії дуже часто повторюються. Вистачить лише пригадати зиму 1939-1940 років і війну проти Фінляндії. Цілим світом струснула була тоді вістка, що велетень, Совєтський Союз, напав на малого й безборонного північного сусіда, Фінляндію. Сьогодні, 40 років пізніше, Москва вчинила таке саме „політичне розбишацтво", напавши на південного сусіда, Афганістан.

А тепер узимку 1980-1981 років „брежнєвська доктрина" охоплює кліщами Польщу, щоби в ній розчавити, як це було колись у Чехо-Словаччині „зародок вільности із людським обличчям"...

Трагічна паралеля

Трагічна паралеля подібна ще й тому, що напад на Афганістан і теперішній напад на Польщу, відбуваються за такою самою комуно-імперською московською схемою, як це було перед 40-ка роками у Фінляндії. Тоді у Фінляндії у місті Теріокі поставлено „совєтського квіслінґа" Отта Куусінанна, який був членом Комінтерну і близьким побратимом Сталіна і постановлено його „фінляндським верховодою". Як і можна було сподіватися, Куусіненн негайно звернувся до Москви за „братньою мілітарною допомогою для фінляндського „пролетаріяту". Очевидно, що у міжчасі Куусуненн проголосив постання „фінляндського комуністичного режиму", заявивши, що бажання фінляндської робітничої кляси, це бажання світового миру із погрозою смерти „для всіх капіталістів і їхніх аґентів".

Так же самісько у зимовій війні проти Афґаністану у 1979 році, ставленник Москви Бабрак Кармель „попросив братньої мілітарної допомоги", щоб врятувати Афганістан перед включенням його в „імперіялістичні зазіхання капіталістів". Нікого теж, мабуть, не здивує, коли теперішній „польський квіслінґ" Станіслав Каня, звернеться до Москви за „братньою мілітарною допомогою для розгрому польського фашизму", який своїми сміливими страйками і патріотичною однодушністю у всіх його починах — почав загрожувати розчленуванням московсько-імперського ханату...

Коли ж, однак, порівнювати 1940, 1979 і 1980 роки, то побачимо, що теперішня політична реакція світу відрізняється від колишньої т.зв. „фінляндської війни". Війна проти Афганістану, а сьогодні „підтягування і мобілізування сил проти Польщі", обурюють світову опінію, яка наглядно стає в обороні Афганістану і Польщі.

Напад на Фінляндію проходив у тому часі, коли неуговкані диктатури процвітали в Німеччині, Італії, Японії і в „Сталінській імперії". Але сама основна різниця полягає у тому, що ЗСА є членом ОН, коли Америка 40 років тому не була членом Ліґи Народів. А також, світ є свідком цілої черги безпосередньої, або посередньої совєтської аґресії, проти Анґоли, Етіопії, Ємену і через В'єтнам проти Камбоджі.

Світ теж наглядно переконується, що московсько-імперська загроза, яка прикривається уже вилинялими сьогодні кличами Марксо-Ленінського „визволення всіх народів", не то що „нікого не визволяє, а навпаки, підкорює собі щоразу то більше народів і постійно побільшується. Вистане пригадати, що за останніх 14-15 років відколи мілітантська совєтська кліка в жовтні 1964 року скинула Хрущова з „кремлівського престола", число уярмлених народів почалр збільшуватися.

Чи совєтська агресія проти Афганістану, як теж евентуальний напад проти Польщі призведе до виключення Совєтського Союзу зі світової організації, як це було 1939-1940, побачимо. Одне сьогодні певне, що мобілізація і наставлення у цьому напрямі зростає, як теж помітно, що Совєтський Союз себе ізолює. Точно і так само, як він це був вчинив зараз після закінчення Другої світової війни, коли відвернувся від взаємного альянсу зі Заходом і почав загарбувати і закріплювати свої впливи у сусідніх країнах.

Третій світ і СССР

Більше того, Совєтський Союз зразив до себе велике число не лише тих держав, що їх зараховують до „індустріяльного світу", але теж і до т. зв. третього світу, який вбачає у Кремлі небірчивого і загрозливого аґресора, головна мета якого, розбудувати і закріпити свою імперію постійним зростом своєї збройної сили.

Під теперішнім комуністичним проводом, що діймаючо постарівся, але все ще намагається тримати з усіх сил керму „московського ханату" у своїх руках, Москву засуджує дослівно ввесь світ, як „Публічного ворога вільного світу ч.1".

І опинившися у такій ситуації Совєтський Союз нагадує собою парія відкиненого на всіх континентах, у проводі яких стоять Китайська Народна Республіка і Америка. Коли ж розглядати таке положення із стратегічної точки зору, то його, аж ніяк не можна назвати „корисною і вигідною позицією" для будь-якого державного народу, а тим паче для суперпотуги.

Чимало деяких світових політичних стратеґів висовують суґестії, щоб Захід об'єднався у т. зв. „Найбільший Альянс" проти СССР.

Альянс, що мав би бути „трьохокеанним" і об'єднувати собою всі народи, в однаковій мірі тих, що вже загрожені аґресією народи, в однаковій мірі тих, що вже загрожені аґресією СССР безпосередньо, як теж і всіх тих, що через евентуальне послаблення Заходу, можуть стати черговими жертвами совєтського ненаситного молоха...

Святослав Караванський

Дружня бесіда

На адресу „Дружньої бесіди" Святослава Караванського прийшов лист, який публікуємо нижче, додавши коротенький вступ.

Кажуть, що якщо жінка закохана у когось, то ніякою логікою не можна її переконати, що її коханий має неґативні риси. Якщо такій жінці сказати, що її коханий убив людину, то вона відповість: „А я сьогодні курочку їла", і таким чином спростує будь-який арґумент проти її коханця.

Саме таких „курочок" повно у наведеній нижче колонці.

І тому,що метою „дружньої бесіди" залучати до обговорення зачеплених питань широкі кола читачів, то і ми пропонуємо читачам відшукати у даній колонці „курочок", тобто логічно невмотивовані твердження, які, на думку автора колонки, мають підпирати його думку, а насправді не тільки що її не підпирають, а навпаки, заперечують.

Я зі свого боку, як читач, який зовсім недавно виїхав із СССР, знайшов таку „курочку":

Автор пише: „... переважна більшість інтеліґенції СССР залишається ніякими марксистами".

З практики моїх спостережень мушу сказати, що 90 відсотків совєтської інтеліґенції поділяє офіційну совєтську ідеологію. У цьому і є різниця між довоєнним та повоєнним життям у СССР.

До „Дружньої бесіди"

У щоденнику „Свобода" ч. 220, 15-го жовтня ц.р. Святослав Караванський у статті під згаданим заголовком, відповідаючи на питання: чи є марксисти поміж дисидентами? — відповідає, що і пояснює це тим, що в „СРСР людей виховують в умовах тотального засилля марксистської ідеології". Вважаю, що тут є лише частина правди.

Перше. Здається, майже всі дисиденти розуміють марксизм відмінно від офіційного марксизму КПСС. Досить згадати марксистів дисидентів І. Дзюбу, М. Руденка, Лісового й інших.

Друге. Не дивлячись на тотальне засилля своєрідного совєтського марксизму — переважна більшість інтеліґенції СССР не залишається ніякими марксистами.

Третє. Переважна більшість членів КПСС (офіційних марксистів) не є ідейними марксистами. Це просто шкурники, які при змінених обставинах відрікаються від нього.

Ідейних марксистів є більше в некомуністичних країнах. Кажуть, що в ЗСА є біля 10,000 професорів марксистів, які в переважній більшості не є прихильниками комуністичної системи СССР. Можна також сумніватись в якій мірі взагалі вони марксисти, бо вбільшості люблять ліпити латку кожному, хто має відмінну думку, що випадково може бути подібною до марксистської,наприклад,всім, хто протестував проти війни у В'єтнамі, чи осуджує тоталітарний режим у Чіле.

Кажуть, що є молоді українці марксисти, які, виходить, зформувались у демократичних країнах, отже теж без тотального совєтського засилля марксистської ідеології. Вони активно провадять оборону політв'язнів не розрізняючи дисидентів за вірою і походженням (Шухевич, Шумук, Л. Сірий і т.д.). Провадять це на широкій міжнародній базі і включають оборону робітників. Оце мабуть і є найбільша причина, щоб приліпити латку „марксистів".

Щодо ролі марксистів у будові майбутньої української держави, то автор уважає, що „теоретично кажучи, погляди людини не можуть бути перешкодою, якщо вона стоїть на позиціях української державности", але практика засвідчує, що дуже часто у марксистів дії розходяться із словами". Хіба ж тільки у марксистів вони розходяться? А скільки є несправжніх християн? Навіть і націоналісти, які вигукують, що „держава перш за все"?

Автор каже, що він „не є проти інтернаціоналізму (який є притаманний марксистам) та співпраці народів, тільки ж вони мусять співпрацювати між собою на підставі рівности та взаємодопомоги". Таж так і розуміється інтернаціоналізм! Марксист І. Дзюба у своїй книзі „Інтернаціоналізм чи русифікація" з марксистських позицій доказує на право українського народу бути нарівні з російським і іншими. Також він доводить, що в СССР немає інтернаціоналізму, а є російський шовінізм і імперіялізм. В одному немає сумніву, що інтернаціоналісти скорше можуть мати рівність і взаємопошану, ніж націоналісти різних народів які вивищуючи свої національні риси, зневажають інших, культивують шовінізм.

Я цілком згідний з автором, що „у кожного марксиста можуть бути збалянсовані два ніби суперечливі елементи-національні і інтернаціональні ... вони цілком можуть уживатися і співпрацювати". Вважаю, що добре було б, коли б вони уживалися і в націоналістів, то скорше прийшло б до спокою в світі і в народі.

Автор дорікає, що, наприклад, в Торонто Комітет оборони совєтських політв'язнів" не назвав його українським, ніби соромиться своєї національної приналежности". І що „такі марксисти не можуть сприяти будові національної держави." Мені здається, що тут автор перетягнув струну у своїх висновках. Ось передо мною інформативні статті („Народна Воля", 24-го липня і „Свобода" ч. 224, 21-го жовтня ц.р.), а також різні публікації Комітету, в яких наглядна широка і дуже

(Закінгення на стор. 3)

Ірена Книш

У ВІДСТАНІ ПІВСТОРІЧЧЯ

(II)

Водночас членки готовилися до відзначення десятиріччя своєї організації. Між іншими плянами виникладумка,щоб видати ювілейну книжку, яка була б тривкою пам'яткою жіночої праці в Ню Йорку. Задум сміливий і не легкий до здійснення. Членки не мали ні часу,ні досвіду, щоб збирати й редаґувати потрібні матеріяли. Очевидно хотіли, щоб книжка вийшла гарною, на доброму папері, ілюстрована, в твердій обкладинці і т.п. ...І коли в інших випадках таких культурний намір розбивається браком грошей, Українська Жіноча Громада в Ню Йорку цю перешкоду перемогла. Спершу найшлися три членки, що пожертвували по 50 долярів: Стефа Абрагамовська, Анна Мандзій, Анна Мулик. У тих роках це була немала сума, але далеко недостатня, щоб починати друк. Врятувала видання членка Управи Юлія Піщаківна, що своїми ощадностями оплатила кошти видання. Завдяки жертвенності ідейних одиниць довершено культурне діло. Вийшла книжка на міру бібліофільства в дбайливо виготовленому вигляді, з цінним, добірним змістом.

Тож „Альманах Української Жіночої Громади в Ню Йорку — 1921-1931" своєю ювілейною появою привернув зацікавлення читацьких кіл не тільки в ЗСА. В українській пресі появилися нотатки, навіть у далекому Вінніпеґу. Тижневик „Канадійський Фармер" помістив ентузіястичний заклик: Свідомі дами й панночки, увага! Наша редакція одержала ювілейний альманах Української Жіночої Громади в Ню Йорку. Дуже хороша книжка, в гарній оправі: красний, чистий друк, близько 200 сторін і около 60 хороших ілюстрацій! Самі дами й панночки, ні одного „хлопа"! Лише Батько Тарас якось просунувся в той жіночий Альманах, і то в рамцях на стіні, у виставовій хаті. Найліпша група щодо ґусту й краси пози, є з Чікаґо. А Ви як думаєте, чи ми добре кажемо? Загляньте до Альманаху і переконайтесь. Чудова книжка, яких мало! Це наше жіноцтво на те спромоглося — і честь їм за то, але ...тим у Ню Йорку. Подумайте! Вони десятками тисяч долярів обертають річно на різні народні цілі! Про це все й про інші дуже цікаві справи та про поступ всеукраїнського жіноцтва знайдете в тім Альманаху. Кожна вартісна свідома дама або панночка за всяку ціну повинна мати той Альманах, бо це велике вікно світла до поступу й вартісного життя для нашого жіноцтва в Стейтах і Канаді!" підписано псевдонімом „Арґус", що його вживав тодішній провідний діяч українського студенства в Канаді, мґр Микола Залозецький.

Без жартівливих ноток, але з неменшим захопленням поручала лектуру альманаху „Свобода": „...Цей Альманах повинен найтися в кожній українській хаті, а особливо в руках кожної української жінки в Америці. В ньому на близько 200 сторінках зібрані коротко всі найважніші відомості про жіночий рух між українками в краю й в Америці. В Альманаху є звіти з діяльности кільканадяти українських жіночих товариств у Сполучених Державах, огляд культурної й громадської праці українських жінок на Україні і в Америці, описи й спомини з переживань жінок під польським ярмом, вибір із творів українських письменниць і багато інших ітересних статтей... З Альманаху кожна українська іміґрантка усвідомить собі свої завдання та значення жіноцтва для народу. Кожний чоловік повинен зробити жінці дарунок із тої книжки, коли хоче, щоб вона була свідомою громадянкою і його товаришкою в народній праці..."

Хоча на той час годі було розраховувати на масове поширення, бо загал читачок був доволі незначний, проте книжка припала до вподоби організованому жіноцтву. Своїм зовнішнім виглядом (формат 6/9 синя), полотняна оправа з золотими буквами багатством ілюстрацій) укладом матеріялу та ідейним змістом згодом стала зразком для „Союзу Українок Америки" з його 62-ма Відділами. У 1941 році в Ню Йорку вийшла наче дальша частина Альманаху: „Ювілейна Книжка Союзу Українок Америки, видана з нагоди 15-их роковин його заснования 1925-1940".

Альманах Української Жіночої Громади має передмову з датою листопад 1931, що її підписали Стефа Абрагамовська, Юлія Піщак, Лідія Придаткевич як „Редакційний Комітет". Проте не вони його зредаґували. Перша помістила в ньому два свої спогади; згадуваний вище про арешт за демонстрацію (стор. 100-102) та „сім років праці (на становищі голови) в Жіночій Громаді" (стор. 88-90). Друга фінансувала видання, а третя доповнила комітет як представниця Східньої України, але на листовний запит заперечила власне авторство статті „Перші українські еміґранти в Америці", підписаної ініціялами Л.П. (сторінки 71-6).

Позатим, крім дописів членок інших товариств, про їхню діяльність Анна Мулик підписана під статтею „Про Америка", Антоніна Лятишевська, Текля Сьомкайло, Анна Мандзій, Пелагія Дерех, усі членки Української Жіночої Громади в Ню Йорку висловлювалися „на жіночі теми": Українська жінка в Америці (95). Значення української жінки (96-7), Для дітей (97-8), Жінка дома (99).

Натомість головні тематичні статті: про десять років праці Української Жіночої Громади в Ню Йорку, про жінок у літературі, у громадській і культурній діяльності в Україні, про Ольгу Басараб, крайових пластунок, українські жіночі організації поза ЗСА — не підписані або позначені: В.Ж. М.Ч. Пластунка, М. Гребля (псевдонім).

У передмові Альманаху викладено його потрійне завдання: вказати на громадську активність українок у ЗСА, познайомити з осягами жіноцтва в Україні та дати звіт із десятирічної діяльности Української Жіночої Громади в Ню Иорку. Все це досягнено в ювілейній публікації прозорим укладом матеріялу й достатніми відомостями в намічених ділянках. Книжка вийшла вдало. Так і видно, що єдність і соборність нації, історична тяглість і спільність долі жіноцтва й народу — ці ідейні прямування „Першого вінка" Наталії Кобринської й Олени Пчілки стали провідними світильниками для редакції першої на американському континенті книжки про український жіночий рух. Проте ніде в книжці не подано, хто її редаґував.

Українська Жіноча Громада в Ню Йорку прагнула, як це підкреслено в передмові, цією книжечкою розбудити

(Закінгення на стор. 3)

До зборів УНМузею в Чікаго

Частина учасників загальних зборів Українського Національного Музею в Чікаго, що відбулися в неділю, 26-го жовтня, і звіт про які був поданий у щоденникові „Свобода" ч. 255, з 6-го грудня ц. р. без знімки. З уваги на технічну помилку знімка появилась з іншим дописом.

Ювілейний випуск „Українського Історика"

У короткому часі появиться ювілейний випуск „Українського Історика", присвячений відзначенню 15-річчя Українського Історичного Товариства (1965-80). Цей том (ч.1-4 за 1980 рік) появиться у збільшеному об'ємі і начислюватиме понад 200 стор.

У ювілейному томі друкуються такі матеріяли: Звернення з нагоди 15-річчя УІТ, Олександер Домбровський: „Нова схема ранньої історії Руси-України"; Теодор Б. Цюцюра—„Боротьба українців у Віденському парляменті за загальне виборче **право і національну автономію"**; Юрій Бойко—„Тарас Шевченко в насвітленні Сергія Єфремова"; Степан Горак—„Українці у Другій Світовій війні".

У відділі Грушевськіяна друкується стаття Любомира Винара „Автобіографія М.Грушевського з 1926 року" і М.Грушевського „Автобіографія". Треба підкреслити, що „Автобіографія Грушевського з 1926 року" — це винятково рідкісне видання. У інших відділах журналу друкуються статті Олександра Барана „Козаки в описах Пієтра делла Валле з 17-го стол."; **Марка Антоновича—„До 15-річчя Українського Історика"**; Євгена Онацького—„Під омофором барона М. Василька"; Панаса Феденка „Тріюмф і катастрофа—оцінка досягнень і поразки революції Богдана Хмельницького" **(дискусійна стаття)**; Вікентія Шандора „Баламутне видання Гарвардського Українського Дослідчого Інституту про Карпатську Україну"; М.Антоновича „Новий журнал ГУРІ".

У відділі „Ін Меморіям" друкується розвідка Л.Винара „Євген Онацький—чесність з нацією".

Багатий рецензійний відділ включає критичні огляди на праці в українській, англійській, німецькій і польській мовах. Хроніка українського наукового життя за 1980 рік закінчує це імпозантне число єдиного українського історичного журналу.

Треба зазначити що „Український Історик" за редакцією проф. Любомира Винара вже появляється 17 років і здобув признання в українських і неукраїнських наукових колах. Журнал є гідним представником української історіографії і заслуговує повної підтримки українського громадянства і установ.

Передплата, а разом членська вкладка до УІТ, виносить 19 долярів. Це значить, що передплатники УІ заразом можуть стати членами-прихильниками УІТ. Передплату і добровільні датки на журнал проситься висилати на таку адресу: „Ukrainskyi Istoryk", P.O.Box 312, Kent, Ohio, 44240.

У відстані...

(Продовження зі стор. 2)

зацікавлення українок на еміґрації до громадської праці, до організації й до участи в визвольних змаганнях нашого народу; приклади повних посвяти діячок із нашого минулого й патріотичної діяльности сучасниць мали стати дороговказами й заохотою незорганізованих і байдужих, щоб вступали в ряди свідомих, готових до праці й посвяти громадянок. Членки Української Жіночої Громади, як уже згадано, не мали для таких редакційних вимог потрібної підготови. Вони мусіли для такого діла шукати поради й допомоги поза своєю організацією.

Тоді в Ню Йорку перебував новоприбулий із Галичини підпоручник вславленої Української Військової Організації (УВО), сотник Ярослав Чиж, колишній член Команди Українських Січових Стрільців (УСС). Сам він цікавився організацією, що ідейно стояла так близько до українського визвольного руху. Тож і не дивно, що голова Української Жіночої Громади в Ню Йорку, ще з 1917 року співосновниця нюйоркської „Січі" — Стефа Абрагамовська звернулася со сотника Я. Чижа за допомогою у виданні Альманаху. Тим більше, що тією дорогою приєднано до співпраці його сестру, Марійку Чиж, яка проживала на рідних землях. Була це справжня представниця крайової патріотичної молоді. Це одна з юних гарячих пластунок, а водночас вона знана й суджена поляками в львівському процесі за політичну діяльність і приналежність до підпільної організації УВО.

В останньому розділі Альманаху „З писань жінок" є вірш Марійки Чиж п.з. В. Бриґідках (стор. 156). Ініціяли М.Ч. можуть указувати на її причасність до статті „Української жінки на громадській і культурній праці" (стор. 122-133). Зате без сумніву вона є авторкою хвилюючої розповіді „Пластунки" з пам'ятними світлинами: команди табору пластунок у Карпатах 1929 (Анда Коренцівна, Макарушківна, Цьопа Паліївна, Соня Бірчаківна й дві нерозпізнані), гурток „картографок". Зі Стефою Шушкевичівною — викладачкою, ранішня збірка пластунок перед українським прапором і вправи в сиґналах. (стор. 139-142). Правдоподібно, Марійці Чуживній належить теж біографічний напис „Ольга з Левицьких Басараб" (стор. 134-138), підписаний М. Гребля. Приховані правдиві ймена авторів не дивують — у тих випадках конспірація була наказом часу.

Переслідуваний так же само польською поліцією сотник Ярослав Чиж підписався лиш один раз останніми буквами В.Ж. під статтею „Жінки в українській літературі" (стор. 106-121). Десять років пізніше, коли редаґував згадувану ювілейну книжку Союзу Українок Америки, підписав повним іменем „Українки та їхні організації (Ukrainian Women and their Organizations) (стор. 217-247). Цей нарис в англійській мові не втратив до сьогодні своєї цінности й варто б його передрукувати для англомовних читачів.

А втім „Альманах Української Жіночої Громади в Ню Йорку" теж залишиться цінною пам'яткою в історії українського жіночого руху на американському континенті. І за те треба подякувати його піонеркам у Ню Йорку. В Ню Йорку ще живе Юлія Піщак.

Кінець

Г. Возняк-Бриян — нова професійна сила

Ганя Возняк-Бриян

Ганя Возняк-Бриян закінчила Сиракюзький університет, здобувши ступінь доктора філософії. Ще перед тим Г.Бриян скінчила Лемойн коледж, здобувши ступінь бакаляра. За свої непересічні здібності в ділянці лінґвістики /романські мови/ Ганя одержала стипендію для навчання у Мадридському університеті, як також в університеті Мехіко. Вміжчасі Ганя працювала в Сиракюзькому університеті, викладаючи еспанську мову, та в Лемойському коледжі.

Ступінь доктора філософії уможливив Г.Бриян отримати працю в науковій університетській системі стейту Ню Йорк /SUNY/, де вона тепер викладає еспанську мову.

Хоч Ганя народилась вже на еміґрації, її батьки (батько — родом з Сокальщини, а мати з Кубані) зразково виховали в українському дусі дочку, довголітню пластунку.

Р.В.

Успішний виступ Галини Андреадіс

Ню Йорк, Н.Й. /АДУК/- Під час Тижня слов'янських культур стейту Ню Йорк у жовтні цього року відбувся великий концерт у залі готелю Білтмор, де брали участь різні мистецькі одиниці і ансамблі.

На концерті „Баль Соняшника" 25-го жовтня ц.р. надзвичайний успіх здобула видатна українська солістка Галина Андреадіс, яка розпочала свій виступ виконанням арій з українських опер, проспівала оперові арії італійською та англійською мовами. Вкінці публіка влаштувала українській солістці —„Президентові Української Опери"— овації.

У пресовому повідомленні Слов'янської Американської Асоціяції при 663 П'ята авеню в Ню Йорку з 31-го жовтня сказано, що „Галина Андреадіс здобула стоячі овації за виконання арій із різних українських опер, і потім її викликали багато разів для наддатків". Усі наддатки співала Г.Андреадіс українською мовою.

В Чікаго влаштовують — „Різдво в Україні"

У процесі плянування фестивалю (зліва): Евстахія Струтинська, подружжя Курт і Барбара Колер, які репрезентують Швайцарію, і Марія Семків.

Чікаго, Ілл. — У суботу, 20-го грудня ц. р., в 2-ій годині по полудні тут у Музеї Науки й Індустрії, 57 вулиця і Лейк Шор Драйв, відбудеться українська Різдвяна програма — „Різдво в Україні".

Ця програма є частиною 39-го річного фестивалю „Довкола світу" Музею для святочних традицій 37-ми країн і відбуватиметься до 6-го січня наступного року.

У програмі фестивалю — щоденні різдвяні концерти колядок, виставлення 31-ої велетенської ялинки і сімох ясел, кожні з яких будуть прикрашені, відповідно до традицій країни, з якої вони походять.

До послуг відвідувачів Музей матиме до 21-го грудня міжнародний буфет, де подаватимуться страви різних країн.

Під час української частини програми, керівником якої є Люба Шеремета (Чікаго), будуть показані автетичні святкування Різдва в Україні та різдвяні звичаї, старанням 22-го Відділу Союзу Українок Америки.

Вступ і паркування — безкоштовно.

За дальшими інформаціями про фестиваль, слід звертатися до музею, телефонуючи на число: (312) 684-1414.

Години відвідування: в будні дні— від 9:30 вранці до 4-ої год. по полудні; в суботи, неділі і свята — від 9:30 до 5:30 год.

Дружня бесіда...

(Продовження зі стор. 2)

корисна його діяльність для оборони українського народу, що і сприяють майбутнім будівникам національної держави.

Їхня діяльність не вказує на те, щоб вони соромились національної приналежности, а радше на те, що вони надають більше значення змістові, а не формі. (Постишев і Хрущов любили носити українські вишивані сорочки, та що з того?) Подібно ж національна свідомість багатьох українців на поселеннях обмежується вишивками і писанками. Оборона прав людини — це наднаціональна ідея і може, кермуючись цими міркуваннями, Комітет не підкреслив свого українства, щоб мати ширшу базу співпраці з іншими національностями і урядом. У визволенні автора, здається, особливо велику ролю відограла Міжнародна Амнестія, а не українська.

Я, тут не виступаю, як оборонець Комітету Оборони совєтських політичних в'язнів в Торонто, а взяв його лише, як приклад, що наліпки неоправданого якогось „ізму" шкодять загальнонаціональній справі. Через наліпку „марксисти" -суперпатріотична українська преса в Торонто, кажуть, не подає жадних інформацій, заяв і закликав згаданого Комітету, що є лише на шкоду оборони українського народу. Єдине кого ми не можемо толерувати — це тоталістів, і то байдуже якого походження. Але такими не є, ані всі марксисти, ані всі націоналісти.

Вкінці приємно вказати, що „холодок", який панував у минулому між „національними" та „інтернаціональними" комітетами оборони, зокрема в останньому році просвічується діловою співпрацею: спільні конференції, обмін публікаціями і спільними виступами в обороні політв'язнів. Така співпраця є дуже корисним взаємнодоповненням.

Ілля Демиденко

Рочестер, Н. Й.

В ПЕКІНІ, НА МЕЖІ ОДНОГО З ПАРКІВ У ОКОЛИЦІ, де містяться закордонні амбасади якийсь чоловік доконав самоспалення. Ближчі інформації про його стан покищо недоступні, але з місця самоспалення його забрано ще живим. Так само невідоме його прізвище, ані мотиви його вчинку. Перехожі відразу кинулися його рятувати й це може зберегти його життя. Жертва самоспалення — це чоловік тридцятирічного віку, а оцінюючи його походження за зовнішнім виглядом, можна зробити висновок, що він походить з однієї з дальших провінцій Китаю.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ повністю погодився зі становищем свого амбасадора в Сан Сальвадорі Роберта В. Вайта, який критикував найближчих співробітників президента-електа Роналда Регена і комісію, яка займається перебранням влади у Вашінґтоні за їхнє становище відносно країн Латинської Америки і непошанування там прав людини. Речник Державного департаменту Джек Кеннон заявив, що становище республіканців, яке було опубліковане в „Ню Йорк Таймсі" й інших газетах, дуже пошкодило заходам Уряду ЗСА припинити явний терор в багатьох країнах Латинської Америки.

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що дня 3-го грудня 1980 року, з Волі Божої,
відійшла від нас у Вічність

наша Найдорожча

МАМА, БАБУНЯ, ПРАБАБУНЯ І ТЕТА

бл. п.

АННА КУРИШ

з роду Степана Мизака,

вроджена 28-го серпня 1896 р. в с. Гермаківка в Зах. Україні.

Тлінні Останки зложено на Вічний Спочинок в гробі на кладовищі Пресв. Серця в місті Philmont, N.Y

Спокій Її душі і Вічная Пам'ять між живими.

Горем прибиті:

син ПЕТРО та доньки ОЛЕНА і ДАРТІ (ЕВДОКІЯ), всі з родинами
брати МАТВІЙ і ВАСИЛЬ з родинами
Всі в Америці
Близька і дальша рідня в Україні

ГОЛОВНА УПРАВА ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ

ділиться болючою вісткою з Членством,
що 4-го грудня 1980 року, ненадійно, упокоївся в Бозі

бл. п. інж. архітект

ІВАН ЖУКОВСЬКИЙ

б. голова Головної Управи ТУІА і довголітній активний член.

Опечаленій Дружині Покійного і Родині, щирі вислови співчуття складає —

Головна Управа ТУІА

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Приятелями,
що 6-го грудня 1980 року, відійшов у Вічність,
наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, БАТЬКО І ДІДО

бл. п.

ВАСИЛЬ ФРАНКО

Покійний був братаничем великого Каменяра, який зопікувався в останні дні його життям і під диктат писав твори свого великого стрийка, учасник Визвольних Змагань. 16-річним хлопцем вступив до Українських Січових Стрільців, відтак до УГА, а після ліквідації до військ Симона Петлюри.

ПОХОРОН відбувся 9-го грудня 1980 р. з похоронного заведення Литвин і Литвин до української католицької церкви св. Івана Хрестителя, а відтак на український православний цвинтар в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — МАРІЯ
дочка — МИРОСЛАВА
син — ЗЕНОН з дружиною ТАНЕЮ і дітьми ТАМАРОЮ і ЗІРКОЮ
дочка — НЕОНІЛЯ КОГУТ з мужем ЯРОСЛАВОМ та дітьми ЛЮБОЮ і МИРОСЛАВОМ

З великим болем повідомляємо, що 13-го грудня 1980 року,
після довгої хвороби, на 90-му році життя, упокоїлась

наша Найдорожча МАМА

бл. п.

МАРІЯ КАБАЧКОВА

з дому БАХТА

по першому чоловікові ЛАЩЕНКО.

ПОХОРОННА СЛУЖБА БОЖА буде відправлена в четвер, 18-го грудня 1980 року, о 10-ій год. ранку в українській католицькій церкві Св. Покрови Матері Божої у Бронксі, Ню Йорк.

ПОХОРОН відбудеться по 12-ій годині того ж дня на українському православному цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:

ОЛЕГ ЛАЩЕНКО — син
ГАЛИНА ЛАЩЕНКО-ТЕТЕРЕВНІКОВА — донька
МИКОЛА ТЕТЕРЕВНІКОВ — зять

50-річчя 7-го Відділу СУА в Акроні

7-ий Відділ СУАмерики ім. Лесі Українки в Акроні

У неділю, 2-го листопада ц. р., врочисто відбулося святкування 50-річчя 7-го Відділу ім. Лесі Українки Союзу Українок Америки в Акроні, Огайо. У цьому Відділі члени трьох поколінь спільно і дружньо працюють для добра українського народу.

Мгр Оксана Жуковська вела програму свята, яка складалася з чотирьох частин: виставка ручних робіт із різних областей України; альбом фотознімок з праці у Відділі і поза ним членок Відділу, які репрезентували українське мистецтво поміж місцевими співгромадянами, та архіви Відділу, що зберігаються від часу заснування 7-го Відділу досьогодні.

Виставку приготувала Олена Мартинюк.

Свято відкрила голова Відділу Євдокія Журовська, яка привітала членство й гостей делеґаток та згадала тих перших засновниць Відділу, які вже відійшли на вічний спочинок. Започатковано свято гимном Союзу Українок, що його спільно проспівали члени і гості.

Місцевий парох о. Тарас Дурбак привітав Відділ, та розповів про муравлину працю жінок, які стали в ряди СУА та спільно працюють для добра всієї української громади на народній ниві без особистих винагород.

Промову про українську жінку прочитала по-українському Ор'яна Печенюк, а на англійську мову переклала Оксана Журовська.

Трьох членок Відділу — почесну голову Відділу Уляну Білецьку, Олену Мартинюк та Анну Воляник - Баран — нагороджено відзнаками 50-річчя СУА.

У мистецькій частині виступала танцювальна група „Верховина" під керівництвом Орисі Цибик. Співочий гурток молодих членкинь і прихильниць провадила Дарія Тимош. На бандурах грали гості з Парми, Огайо: Микола Дайчаківський і Тарас Махлай. Показ народної ноші перевела Дарія Тимош.

Після мистецької частини був обід, що його приготував наш прихильник кухар Микола Дросик з допомогою господарських референток Відділу.

На це ювілейне свято прибули делеґатки та гості від Окружної Управи Огайо та Відділів: 33-ій — Клівленд, Парма, Огайо; 69-ий — Лорейн, Огайо. Віра Бойс прочитала привіти від централі СУА і Окружної Управи СУА Огайо, та вручила грамоту від Централі.

Від 33-го Відділу СУА привіт зложила голова Відділу Ярослава Ґерґель, а від 69-го Відділу СУА — Таня Сілецька. До Відділу прислали привіти від Головної Управи СУА та 116-го Відділу з Ірі, Пенсильвенія, посадник міста Акрон, Огайо, Рой Л. Рей, сенатор Джон Ґленн, конґресмен Джон Ф. Сіберлінґ та професор Акронського університету д-р Теодор Мацьків. Програму закінчено українським та американським гимнами.

Після мистецької програми до танку грала оркестра в складі: Зенон Цибик, Володимир Волянський, Тоні Круґстон.

Сальвина Іваницька
пресова референтка

ЗАСВІЧЕННЯ ЯЛИНКИ ОЖ ОЧСУ

Ню Йорк, Н.Й. — В неділю, 21-го грудня ц.р., о год. 1:30 по полудні тут перед Домом Українського Визвольного Фронту при 136 2-га авеню, відбудеться, заходом Об'єднання Жінок ОЧСУ, церемонія засвічення Ялинки присвяченої дітям українських політичних в'язнів у поневоленій Україні. Ялинку засвітить гість з Европи, мгр Слава Стецько, керівник бюра ЦК АБН і головний редактор журналу „АБН-Кореспонденц", яка виголосить також коротеньке слово. У програмі крім того будуть привіти, вірші, колядки, що їх виконають старші і молодь зі Школи Українознавства та Осередку СУМ-А. Цей Відділ влаштовує також Різдвяний базар цього дня від год. 9-ої ранку, де можна буде набути багато добрих і практичних речей на Різдво.

КОНФЕРЕНЦІЯ УВАН

Ню Йорк, Н.Й. — В неділю, 21-го грудня ц.р., о год. 2-ій по полудні тут у власному приміщенні при 206 Захід 100-та вулиця відбудеться конференція Української Вільної Академії Наук присвячена українській еміграції в Чехо-Словаччині між двома світовими війнами. Доповідатимуть: д-р Анна Процик, Наталія Лівицька-Холодна і Петро Холодний.

МИКОЛАЙ В ОСЕРЕДКУ СУМ-А

Ню Йорк, Н.Й. — В суботу, 20-го грудня о год. 1-ій по полудні тут до залі ОУВФ при 136 2-га авеню загостить св. Миколай до дітвори СУМ-А і учнів шкіл Українознавства. В програмі: сценка „Святий Миколай іде", деклямації, співи у виконанні учнів школи. Небесна канцелярія буде відкрита в п'ятницю від год. 6-10 вечора і в суботу від 9-12 до полудня.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

НЕЛЛІ ОРЛИК, членка членка УНС Відд. 292 св. Івана Хрестителя в Детройті, померла 20 листопада 1980 р. на 62-му р. життя. Нар. 1918 р. в Детройті, Міч.; членкою УНС стала в 1964 р. Залишила у смутку синів: Івана з дружиною та Михайла, дочку Марію, 4 внуків та дві сестри. Похорон відбувся 24 листопада 1980 р. на цвинтарі Голі Сепалчер в Савтфілд, Міч.

Вічна Їй Пам'ять!
Стелла Федик, секр.

ПАВЛІНА МАСНИК, членка УНС Відд. 235 св. Михаїла в Россфорд, Ог., померла 15 листопада 1980 р. на 82-му р. життя. Нар. 1898 р. в Боську, пов. Сянік, Зах. Україна; членкою УНС стала в 1925 р. Залишила у смутку дочки: Марію і Олену 3 внуків, сестру Магдалину та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 18 листопада 1980 р. на цвинтарі Кальварія в Толідо, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!
Михайло Бобер, секр.

СТЕФАН ЗОЛА, член УНС Відд. 94 ім. Маркіяна Шашкевича в Гамтрамк, помер 9 листопада 1980 р. на 76-му р. життя. Нар. 1904 р. в Україні; членом УНС став у 1934 р. Залишив у смутку дружину Анну Б. Похорон відбувся 12 листопада 1980 р. на цвинтарі Мт. Олівет в Детройті, Міч.

Вічна Йому Пам'ять!
Роман Татарський, секр.

ГРИНЬКО ТУЧАПСЬКИЙ, член УНС Відд. 14 Чорноморська Січ в Нюарку, Н. Дж., помер 9 листопада 1980 р. на 74-му р. життя. Нар. 1906 р. Свобода Золота, Україна; членом УНС став у 1952 р. Залишив у смутку дружину Анастазію, синову, 2 внуків та ближчу і дальшу родину Похорон відбувся 12 листопада на цвинтарі св. Ґертруди в Колонія, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
М. П. Отрок, секр.

РОДЖЕР ГЕНКОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 355 Запорозька Січ в Ст. Джозеф, Мізурі, помер 19 вересня 1980 р. на 26-му р. життя. Нар. 1954 р. в Ст. Джозеф, Мізурі; членом УНС став у 1971 р. Залишив у смутку дружину Люсінду, сина Роджера, пасербицю Канди, родичів, брата Браєна, сестру Дженис і братанків та сестрінок. Похорон відбувся 23-го вересня 1980 р. на цвинтарі Кінґ Гілл в Ст. Джозеф, Мізурі.

Вічна Йому Пам'ять!
Семен Гасяк, секр.

МАРІЯ СЕНИК, членка УНС Відд. 334 ім. Івана Франка в Клівленд, померла 11 листопада 1980 р. на 81-му р. життя. Нар. 1899 р. в Україні; членкою УНС стала у 1926 р. Залишила у смутку чоловіка Василя, сина Володимира і 2 внуків. Похорон відбувся 14 листопада на цвинтарі Бруклин Гайтс в Клівленд, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!
Стефанія Боганек, секр.

ІВАН МИРОНЮК, член УНС, Відд. 83 ім. Івана Франка у Філядельфії, Па., помер 18 листопада 1980 р. на 62-му р. життя. Нар. 1918 р. у Філядельфії; членом УНС став у 1935 р. Залишив у смутку дружину Юлію, дві доні: Марлену і Дарлену, 4 внуків та сестру Нелю. Похорон відбувся 22 листопада 1980 р. на цвинтарі Факс Чейс, Філядельфія, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Андрій Кушнір, секр.

ВАСИЛЬ БЕРНАЦЬКИЙ, член УНС Відд. 45 Т-ва Любов у Філядельфії, Па., помер 22 жовтня 1980 р. на 54-р. життя. Нар. 1926 р. у Філядельфії, Па.; членом УНС став у 1947 р. Залишив у смутку сина Михайла. Похорон відбувся на цвинтарі у Факс Чейс, Філядельфія, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Микола Пришляк, секр.

ЙОСИФ ПИК, член УНС Відд. 248 ім. Богдана Хмельницького в Котесвілл, Па., помер 10 вересня 1980 р. на 66-му р. життя. Нар. 1914 р. в Котесвілл, Па.; членом УНС став 1932 р. Залишив у смутку маму, сестер і брата. Похорон відбувся 13 вересня 1980-го р. на укр. правосл. цвинтарі в Котесвілл, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Ірена Пашеснік, секр.

ІВАН ЛИПОВИЙ, член УНС Відд. 25 „Свобода" в Джерзі Сиτі, помер 25 листопада 1980 р. на 51-му р. життя. Нар. 1929 р. в Джерзі Сиτі, Н. Дж.; членом УНС став у 1972 р. Залишив у смутку братів: Стефана, Петра, Йосифа, Володимира та сестри: Аліс, Катерину і Ольгу. Похорон відбувся 29 листопада 1980 р. на цвинтарі Голі Крос, Н. Арлінґтон, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа

КСЕНЯ КУЗЬМА, членка УНС Відд. 361 Т-ва Дністер в Ню Йорку, померла 15 листопада 1980 р. на 76-му р. життя. Нар. в с. Романів, пов. Бібрка, Україна; членкою УНС стала в 1941 р. Залишила у смутку доньку Анну, синів: Юрка і Петра, 9 внуків та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 18 листопада 1980 р. на цвинтарі Кальварії в Квінсі, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!
С. Чума, секр.

ЙОСИФ КОШИЙ, член УНС Відд. 20 Т-ва Згода в Гамтрамк, помер 5 листопада 1980 р. на 80-му р. життя. Нар. 1900 р. в Україні; членом УНС став у 1922 р. Залишив у смутку дружину Марію, п'ять дочок: Марілин, Анну, Наталію, Емелію і Гелен та 13 внуків. Похорон відбувся 7 листопада на цвинтарі Мт. Олівет в Детройті.

Вічна Йому Пам'ять!
Р. Куропась, секр.

СТЕФАН КРИЧУК, член УНС Відд. 367 Запорозька Січ в Рочестері, Н. Й., помер 2 листопада 1980 р. на 65-му р. життя. Нар 1914 в Станиславівщині, Зах. Україна; членом УНС став у 1949 р. Залишив у смутку дружину Параску, дочку Оксану, 3 внуків і сестру. Похорон відбувся 5 листопада в Рочестері, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Василь Попович, секр.

КАРЛО В. БОЙКО, член УНС Відд. 59 Українська Січ в Бріджпорті, Конн., помер 2 серпня 1980 р. на 67-му р. життя. Нар. 1913 р. в Бріджпорті, Конн.; членом УНС став 1938 р. Залишив у смутку дружину Анну, дочку Дарію, двох синів, брата, дочки: Олену й Анну та внука. Похорон відбувся на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Стратфорд, Конн.

Вічна Йому Пам'ять!
Тарас Сливінський, секр.

ПЕТРО РОМАН ГОРДОВИЧ, член УНС Відд. 153 ім. Л. Мищуги у Філядельфії, помер 31 жовтня 1980 р. на 26-му р. життя. Нар. 1954 р. у Філядельфії, Па.; членом УНС став у 1978 р. Залишив у смутку батька Петра, маму Катерину та сестру Стефанію. Похорон відбувся 5 листопада 1980 р. на цвинтарі св. Марії на Факс Чейс, Філядельфія, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа

ІВАН РИПЯНСЬКИЙ, член УНС, Відд. 361 Т-ва Дністер в Ню Йорку, помер 21 червня 1980 р. на 68-му р. життя. Нар. 1912 р. в Бучині, пов. Броди, Україна; членом УНС став у 1948 р. Залишив у смутку дружину Евгенію, сина Олега з родиною, двісестри та двох братів з родинами в Україні. Похорон відбувся 25-го червня 1980 р. на цвинтарі св. Духа в Гемтонбурґу, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
С. Чума, секр.

СЕМЕН КОШАК, член УНС Відд. 361 Т-ва Дністер в Ню Йорку, помер 23 жовтня 1980 р. на 65-му р. життя, Нар. 1914 р. в Коцурів, пов. Бібрка, Зах. Україна; членом УНС став у 1970-му р. Залишив у смутку дружину Євгенію, 2 дочки — Ірину і Анну з родинами, сина Василя, 3 внуків та сестру Ольгу в Україні. Похорон відбувся 27 жовтня 1980 р. на цвинтарі св. Духа в Гемтонбурґу, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
С. Чума, секр.

ВАСИЛЬ КРИЧКА, член УНС Відд. 379 св. Юрія в Чікаґо, Ілл., помер 10 листопада 1980 р. на 61-му р. життя. Нар. 1919 р. в Україні; членом УНС став у 1949 р. Залишив у смутку дружину Марію, братанку Анну з дітьми та сестру Анну і брата Дмитра в Україні. Похорон відбувся 14 листопада 1980 р. на цвинтарі св. Миколая в Чікаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Семків, секр.

ІВАН ДЗЯДІВ, член УНС Відд. 455 ім. Лесі Українки в Ню Йорку, помер 15 листопада 1980 р. на 70-му р. життя. Нар. в с. Підгайчик, пов. Золочів, Зах. Україна; членом УНС став 1968 р. Залишив у смутку дружину Марію, 4-х синів (з них син Андрій живе в Америці) і 7 внуків. Похорон відбувся 18 листопада 1980 р. на укр. правосл. цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку.

Вічна Йому Пам'ять!
д-р Олександер Соколишин, секр.

МИРОН КАЛЮК (КАКАЛЮК), член УНС Відд. 138 помер 11 листопада 1980 р. на 56-му р. життя. Нар. 9-го березня 1924 р. в Пониковиця під Львовом; членом УНС став у 1963 р. Залишив у смутку дочки: Христину й Ірену та синів Мирона й Тараса. Похорон відбувся 14 листопада 1980 р. на цвинтарі св. Йоана в Ґластонбурі, Конн.

Вічна Йому Пам'ять!
Марія Смит, секр.

Д-Р ІВАН КОРЧАК, член УНС Відд. 345 ім. Б. Хмельницького в Міннеаполіс, помер 28 вересня 1980 р. на 73-му р. життя. Нар. 1907 р. в Галичині, Україна; членом УНС став у 1940 р. Залишив у смутку дружину Шарлотту і родину в Україні. Похорон відбувся на цвинтарі Лейквуд в Міннеаполіс, Мінн.

Вічна Йому Пам'ять!
М. Каркоць, секр.

СТЕФАНІЯ ГАДЕВИЧ, членка УНС Відд. 170 Т-ва Українська Січ в Джерзі Сиτі, померла 8 листопада 1980 р. на 36-му р. життя. Нар. 1944 р. в Німеччині; членкою УНС стала у 1968 р. Залишила у смутку маму Катерину, братів Йосифа і Василя та сестру Марію. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрея в Бавнд Бруку.

Вічна Їй Пам'ять!
Володимир Білик, секр.

ANTONIA KROKOSKY, member of the UNA Branch 183 Soc. het. I. Mazepy in Detroit, died on Oct. 7 1980 at the age of 57. She was born on 1923 in Mass.; became a member of the UNA in 1963. She is survived by Walter Krokosky, husband, Michael W. Stevens, son, Acrene, wife, Ty Stevens (grandson), Robert J. Krokosky (son) & Patti (wife), Nancy P. Krokosky — daughter; Nick Baracos, brother & his wife Irene, Jennette Ziemski — sister. Interment was Oct. 10 1980 in Holy Sepulchre Cemetery, Southfield, Michigan.

Petro Zaluha, secr.

МЕРІ ЛАБИК, членка УНС Відд. 358 Т-ва Згода в Клівленд, Огайо, померла 20 вересня 1980 р. на 83-му р. життя. Нар. 1897 р. в Україні; членкою УНС стала в 1926 р. Залишила у смутку чоловіка Стефана і дочку Ольгу. Похорон відбувся на цвинтарі Бруклин Гайтс в Клівленд, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!
Мирослава Футей, секр.

ТЕОДОР СЕНЕДЯК, член УНС Відд. 274 свв. Петра і Павла в Янґставн, помер 10 жовтня 1980 р. на 84-му р. життя Нар. 1895 р. в Україні; членом УНС став 1918 р. Залишив у смутку дочки: Марію, Аліс і Дороті та синів: Теодора і Стефана. Похорон відбувся 13 жовтня 1980 р. на укр. правосл. цвинтарі в Янґставн.

Вічна Йому Пам'ять!
Гелена Сенедяк, секр.

МИХАЙЛО СЕНИЧ, член УНС Відд. 375 ім. Д. Вітовського у Філядельфії, Па., помер 21 жовтня 1980 р. на 65-му р. життя. Нар. 1915 р. у Вілкесбарре, Па.; членом УНС став 1947 р. Залишив у смутку дружину Катерину. Похорон відбувся 24 жовтня 1980 р. на цвинтарі Овкленд, Філядельфія, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Петро Тарнавський, секр.

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА Ч. 21

інж. М. Д. Німців, Раквілл	$150.00	С. Косопуд, Філядельфія	4.40
А. і Я. Карапішка, Ляшін	30.00	Р. Перун, Ню Брітейн	4.20
О. Бак Бойчук, Філядельфія	25.10	С. Теслюк, Філядельфія	4.20
І. Геврик, Вінніпеґ	25.00	о. прот. Д. Свириденко, Судбури	4.00
Я. Познахівський, Торонто	25.00	О. Ільченко, Трентон	3.90
Українська католицька церква св. Івана, Брентфорд	25.00	С. Мацюк, Монтреаль	3.50
Б-во св. Стефана, Відд. 21 УНС, Чікаґо	21.18	С. Савчишин, Ванкувер	3.40
Ю. Демченко, Вайон	20.00	І. Ковалькевич, Гамак	3,20
М. Клецор, Ревдон	20.00	Р. Балюга, Боффало	3.00
З. Маркович, Філядельфія	20.00	о. П. Весоловський, Янґставн	3.00
В. Пастушек, Свартмор	20.00	С. Галайда, Коламбія	3.00
М. Тройнар, Австралія	20.00	М. Каплистий, 375 Відділ УНС	3.00
д-р Г. Зуб, Сарнія	19.20	Д. Павлиш, Філядельфія	3.00
д-р М. М. Малиновський, Ст. Клерсвілл	15.00	Д.Пасієвич, УНС, Відд. 422	3.00
О. Вілик, Александрія	12.00	І. Попадинець, Чікаґо	3.00
А. Качмарський, Йонкерс	11.00	П. Мороз, УНС, Відд. 448	2.61
І. Баган, Перт Амбой	10.00	І. Безлик, Лоял	2.50
П. Гуменюк, Голівуд	10.00	В. Больонка, Бутвин	2.50
І. Думич, Вестлак	10.00	І. Р. Гимон, Нейпа	2.50
М. і І. Лепкі, Арчболд	10.00	С. Капелян, Детройт	2.50
Д. Німилович, Стоктон	10.00	В. Ковальський, Стерлінґ Гайтс	2.50
І. Хохлач, Ля Саль	10.00	Е. Лятишевський, Детройт	2.50
Л. Поліцка, Дулут	8.00	Е. Савчук, Міллвіл	2.50
В. Вязівський, Ню Йорк	7.50	Ф. Старущак, Велланд	2.50
Т. Шестак, Піттсбурґ	7.50	Ю. Федюк, Міддлтавн	2.50
В. Шкамбара, Едмонтон	7.20	В. С. Штанґл, Делрей Біч	2.50
Г. Лозенко, Нюарк	7.00	Н. Вербяна, Джерзі Сиτі	2.20
А. Шкуро, Рочестер	7.00	М. Д. Вирста, Рочестер	2.20
П. Борисюк, Ветерсфілд	6.70	А. Дяк, Асторія	2.20
Р. Гаврилів, Вінніпеґ	6.00	Д. Комаринська, Ню Йорк	2.20
д-р Я. Ґелета, Каледж Парк	5.40	І. Кефор, Ню Йорк	2.20
М. Петращук, Йонкерс	5.20	О. Кузів, Вашінґтон	2.20
о. д-р І. Віланич, Філядельфія	5.00	К. Лукач, Вілкіс Беррі	2.20
д-р М. Вроблевський, Сиракюз	5.00	М. Чучман, Торонто	2.20
О. Гевко, Детройт	5.00	Н. Бойчук, Палатайн	2.00
Я. Гернаґа, Клівленд	5.00	К. Василькевич, Ґрінсбурґ	2.00
Д. Т. Б. Залуцький, Адельфі	5.00	В. Томас - Гарковенко Морріставн	2.00
В. Кльоц, Вункасет	5.00	Т. Гусяк, Бруклин	2.00
Н. Кончак, Гемтремк	5.00	П. Ґула, Чікаґо	2.20
д-р З. Д. Кунцьо, Бейсайд	5.00	Ю. Дутко, Асторія	2.00
С. Кухлевський, Трентон	5.00	М. Дуній, Елмайра	2.00
П. Лялюк, Атерлей	5.00	Л. Елліс, Ектон	2.00
М. Маленчук, Боффало	5.00	О. Ласкевич, Керґонксон	2.00
О. Михайлюк, Воррен	5.00	С. Микитюк, Джерзі Сиτі	2.00
А. Наливайко, Чікаґо	5.00	Ю. Олійник, Сакраменто	2.00
Н. Несторович, Ля Саль	5.00	М. Процак, Йонкерс	2.00
І. Селеман, Іст Гартфорд	5.00	Г. Ткач, Чікопі	2.00
Ю. Сметана, Рочестер	5.00	Л. Цьонка, Детройт	2.00
Л. Стриганин, Мавнт Гермон	5.00	К. Чубінський, Боффало	2.00
П. Турик, Боффало	5.00	Н. Осадча - Яната, Бруклин	2.00
В. Яременко, Каілуа	5.00	Г. Гордієнко, Філядельфія	1.50
М. Врожина, Ню Йорк	4.50	З. Вервицька, Бруклин	1.20
		Х. Мухин - Повел, Ля Плята	1.00
		М. Химич, Філядельфія	.80

Відійшов у вічність св. п. д-р Василь Боднар

Наче блискавка пронеслася між колишніми громадянами Зборівщини й Золочівщини вістка, що в Ню Йорку в п'ятницю цього року, перервалася нитка життя св. п. д-ра прав Василя Боднара, уродженця села Торгів у Зборівщині, де він прийшов на світ 28-го лютого 1908 року. Походив із давнього селянського роду, був правнуком посла в 1867-1873 роках до австрійського парляменту у Відні Івана Боднара (1821-1921); початкову освіту здобув у сусідньому селі Славна, куди перенеслися його батько і мати, які виховали сина в глибокому релігійному й національному дусі. Коли ж син закінчив народну школу, віддали його до гімназії „Рідної Школи" в Золочеві під управою видатного педагога й діяча о. Миколи Хмільовського.

Св. п. Василь закінчив гімназію із відзначенням і почав студії права у Кракові. Після студій працював в адвокатській канцелярії д-ра В. Безпалка в Золочеві.

Спокійне життя Боднарів закінчилося з вибухом Другої світової війни і черговою окупацією Галичини в 1944 році большевиками. Довелося покидати рідну землю та йти в світ-заочі. Валкою возів рушила громада зборівчан в дорогу на Захід, — під проводом св. п. Василя опинилися вони в Австрії, де й застав їх кінець війни. В. Боднар опинився із родиною у таборі переселенців в Інсбруку. Працював у таборовій управі, а при тому студіював у місцевому університеті право і на цьому університеті одержав докторат права.

У 1949 році приїхав із родиною до ЗСА і осів у Ню Йорку. Щоб забезпечити родину засобом прожитку, працював прасувальником у кравецькій робітні, згодом почав науку рисувальника, „дрефтсмена"; на вечірних курсах, здобув диплом і почав працювати в новій професії аж до відходу на емеритуру в 1973 році.

Передчасна смерть св. п. д-ра Боднара огорнула смутком численну громаду зборівчан в ЗСА і Канаді, а теж колишніх громадян Золочева — шкільних товаришів і пластунів української золочівської гімназії, хоч їх тут уже небагато — неодні впали з рук ворога-наїзника, як ось діяч Зборівщини Орест Пригода, член ПУН; Орест Чемеринський, розстріляний німцями в Бабиному Ярі в Києві разом з Оленою Телігою, а директор гімназії, св. п. Микола Хмільовський був вивезений большевиками на Сибір і, виснажений, закінчив передчасно життя.

Склалося так, що св. п. Василь зустрінувся у Ню Йорку з гімназійним товаришем о. Любомиром Мудрим, і ось довелось отцеві-пароховi проводити в останню дорогу св. п. Василя у Вівторок, 25-го листопада, в українській католицькій церкві Покрови Матері Божої в Озон Парку, Н. Й., де він відслужив заупокійну Святу Літургію і сказав прощальне слово над домовиною.

Похоронні відправи закінчилися на цвинтарі Сайпрес Гилл, у Квінсі, Н. Й.

Після похоронів у парафіяльній залі відбулася тризна, яку розпочав молитвою о. парох, а від родини Володимир Локоть подякував за численну участь земляків у Панахидах і похоронах св. п. д-ра В. Боднара, видатного сина Зборівської Землі.

Покійний Василь залишив у глибокому смутку дружину Надію; сина Теодора з дружиною Катериною та внуками Теодором і Стефаном; прибраного сина Ореста Боднара; сестру Савину з мужем Володимиром Локтем з родиною в Канаді; брата Миколу з родиною у Польщі; сестри — Софію, Анну та Любу з родинами в Україні та дальшу родину в Україні та в країнах нашого поселення.

Горем засмученій Родині Покійного глибоке співчуття висловлює Управа Зборівського Комітету видання книги про Зборівщину.

В.Л.

Шановні Секретарі
та
Організатори УНС!

Членська кампанія 1980 року кінчається з 31-им грудня. Тому аплікації нових членів прийматиме Головна Канцелярія тільки до 31-го грудня 1980 року.

Докладіть всіх старань, щоб виконати свої квоти та вислати аплікації вчасно, щоб вони дійшли до Головної Канцелярії не пізніше, як 31-го грудня 1980 року.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНС